

562

SPOMEN-KNJIGA

NA PROSLAVU

DVADESETIPETGODIŠNICE

OPSTANKA

DRUŠTVA INŽINира I ARHITEKTA

U

HRVATSKOJ I SLAVONIJI.

SASTAVIO

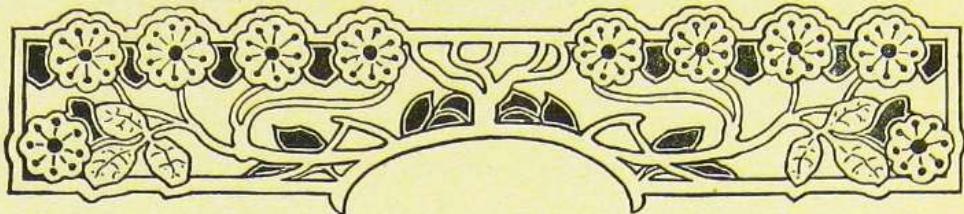
JULIJO PL. STANISAVLJEVIĆ.

U ZAGREBU.

TISKARA I LITOGRAFIJA C. ALBRECHT (JOS. WITTASEK).

1903.

Predgovor.

Pod konac mjeseca maja o. g. bilo je zaključeno proslaviti dvadesetipgodишnjicu opstanka društva inžinira i arhitekta u Hrvatskoj i Slavoniji te je mene, neznam kojom dobrom kobi, zapala zadaća sastaviti spomenicu društva.

Kako se nisam nikada bavio takovim povjestničarskim poslom težko sam došao do odluke, kako da si stvorim osnovu po kojoj da materijal razporedam i obseg čitave radnje opredelim.

Kad sam pristupio k poslu, počelo je djelo sve više pod perom rasti, sve veći obseg dobivati, pak se moralo misliti na to, da se neprekorači okvir novčanih sredstava, koja su za tisak razpoloživa. Usljed toga sam opet morao, koješta prikratiti i izpustiti, da zadovoljim i ovomu uvjetu.

Ali k svemu nije bilo vremena za promišljanje, jer se svečanostni dan približuje, do kojega mora spomenica biti natiskana.

S toga držao sam se načela Cezara Cantúa, »kud puklo da puklo«, pak sam uvjek radio po prvoj odluci i prema tomu udesio spomenicu kakovu evo predajem

visoko cienjenim članovom našega društva s uvjerenjem, da mi je bilo najiskrenije nastojanje samo objektivno zabilježiti sve dogodjaje i društvene rade.

Za to molim visoko cijenjene članove i sudrugove, da svoj sud o spomenici uvaženjem ovih pretpostava stvoriti izvole.

Za društvenu svečanost je spomenica posebice otisnuta i broširana u određenom broju za razdieljenje medju učestnike svešanosti, dočim će za ostalu gospodu članove ista biti otisnuta u jednoj knjizi sa predavanjima, koja će se za vrijeme svečanosti držati.

Da Bog bila spomenica za drugu četvrtstoljetnu svečanost opstanka društva podpunja i opsežnija i izkazala većega i opsežnijega rada društva i uspjeha na polju tehničke nauke, stališkog položaja tehnika i njegovoga ugleda u miloj nam domovini Hrvatskoj.

U Zagrebu, 3. studenoga 1903.

J. S.

Poglavlje prvo.

**Od osnutka kluba inžinira i arhitekta od god. 1873.
do god. 1884.**

Bilo je to god. 1875. Tehnički stalež u našoj domovini zauzimao je jedva čedan položaj, a ugled mu je bio malen. Krive su bile tomu prilike onoga vremena.

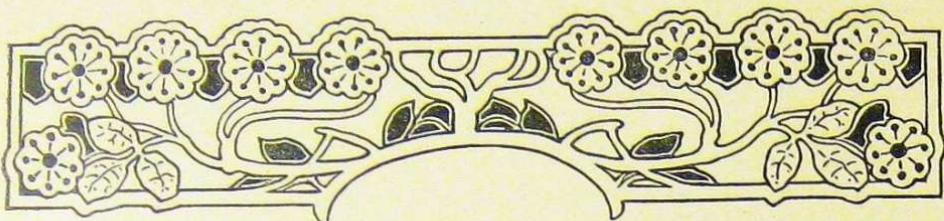
Tehnik nije imao dovoljne i prave upotrebe, njemu opredeljeno polje djelatnosti bilo je odviše maleno. Država je do duše u obćoj upravi zabavljala inžinire, ali tih bijaše malo na broju i slabo ih je plaćala Bolje je bilo kod željeznica, ali i tih je bilo malo, čitava mreža obuhvaćala je jedva 400 kilometara, te je svoju potrebu na tehnicima naskoro pokrila.

Industrije ne bijaše po gotovo nikakove. Nije bilo parnih strojeva, da s njima tehnik upravlja.

Gradovi su gradili malo, skoro ništa. Kuda pogledamo bilo je polje tehnika na usko omeđeno.

Temelj svakomu napredku je škola. Tehničke škole nismo imali, kao što je niti danas nemamo, pak su poslovi tehnički povjereni bili ljudima bez svake spreme, jer se nije moglo dobiti izškolanih domaćih teknika.

Pregledamo li prilike tadašnje dobe, manjkalo je tehniku sve, da se domogne ugledna položaja. Manjkao je živahni saobraćaj, medju ljudima znanosti i praktičnim majstorima, nije bilo slobodne riječi, da se čuje u udruženjima ili inače u javnom životu;

Gdje je što?

Strana

Predgovor prvog dijela	III
Povijest društva.	
Od osnutka god. 1878. do 1884.	1
Od godine 1848 do 1895	8
Od godine 1895. do 1903.	40
Imenik članova godine 1878.	93
Imenik članova god. 1903.	96
Pravila od godine 1879.	102
Pravila od god. 1884.	105
Poslovnik	107
Pravila od godine 1895	110
Poslovnik	117
Pregled blagajničkog stanja od god. 1878. do 1903.	122
Proslava.	
Predgovor II. dijela	125
Program proslave	127
Upravni odbor društva godine 1903.	128
Učesnici proslave	129
Svečana skupština	131
O razvoju javnih općina u kraljevinama Hrvatskoj i Slavoniji od Kamilia Bedekovića	140
O projektu vodne ceste od Karlovca do Jadranskoga mora od Valentina Lapaine-a	162
Arminirani beton, od Josipa Chvále sa slikama	167
Opskrba „Krasa“ vodom, od Adolfa Seiferta	182
Posjeti dne 7. studenoga	192
Banket	193
Visoka tehnička škola od Hinka Hlavinke	197

	Strana
Kratke primjedbe k regulatornoj osnovi, od Alberta Švarca	208
Kružni zdenac gradskoga vodovoda u Zagrebu, od Alexandra Reichera	215
O razvitku drenaže u našoj domovini, od Milana pl. Eisenthala	219
O statičkom proračunu Monierovih ploča, od Rudolfa Urbanića, sa slikama	228
Regulacija rijeke Save kod Zagreba, od Emila Kaneta	243
Električna centralna štacija u Zemunu, od dra. Stanka Plivelića, sa slikama	254
Primjedbe	272

